

DJ v proměnách času

TEXT: MARTIN JUKI JYRKINEN

Pavel Černocký je hudební multitalent z generace, která díky dobově ojedinělým zkušenostem ze zahraničí dokázala poměrně radikálně přebudovat taneční scénu prakticky v každém okresním městě Československa. Pražské jaro bylo v plném proudu a díky Černockého nápadu zvednout posluchače ze židle a inspirovat je k tanci se i v našich končinách rozjel fenomén, který v různých podobách ovlivňuje český hudební průmysl dodnes. Ačkoliv sám říká, že mu dnešní forma tanečních zábav zrovna dvakrát nevyhovuje, rozhodně se mu nedá upřít, že společně s přáteli odstartoval novou éru zábavy. Diskotéka v jejich pojetí je dnes dokonce pevnou součástí české gramatiky a encyklopedií.

Pokud víme, tak vůbec první taneční diskotéka u nás vypukla 3. listopadu 1967. Jak k tomu došlo?

V podstatě náhodou. Na začátku prázdnin jsem vyrazil na „pozávání“ do Anglie. A na zpáteční cestě jsem se zastavil u korespondenční kamarádky Inge v západním Německu, v lázních Baden-Baden. Myslím si, že tady se začala rodit historie.

Takhle ses k fenoménu diskotéky dostal?

Moje spojka, krásná ženská, mě o prázdninách roku 1967 vzala na místní diskotéku a to mně učarovalo. Blikala světélka a lidé tancovali na největší tehdejší hity z gramofonových desek. Muziku do prostoru uváděl diskžokej. Neuvěřitelný zážitek! Bomba! Vrátil jsem se do Prahy a stále mi to vrtalo v hlavě.

Dá se říct, že v téhle době vznikl nápad na založení vlastní diskotéky?

Hráli jsme poslední koncerty s kapelou Donald v klubech Olympik a Sluníčko, ale odchod kolegů Kulhánků na vojnu

se neodvratně blížil. To byla povinnost a všichni z toho měli vítr. Byl to jeden z důvodů, proč jsem oslovil kamaráda

Slávu Šimka a prozradil jsem mu nápad na taneční diskotéku. V Praze!

Foto: archiv Pavla Černockého

To předtím v téhle formě neexistovalo?

V té době existovaly takzvané diskotéky poslechové, hlavně na Václaváku, například v Divadle hudby. Publikum sedělo, ani nedutalo a z projektoru se promítaly na plátno diapozitivy. Nikoho nenapadlo na reprodukovanou hudbu tancovat.

Sláva Šimek byl na svoji dobu docela pokrokový kluk.

Sláva Šimek byl zpočátku skeptický a musím říct, že mi chvíli trvalo, než jsem ho přesvědčil.

Díkybohu to byl docela vnímavý kamarád a ta myšlenka ho nakonec chytla jako mě. Povedlo se mi to a na podzim padlo zásadní rozhodnutí. Zkusíme to! Zbývalo vyřešit techniku, potřebovali jsme dva gramofony a především zesilovač. Jeden zesilovač jsme v Olympiku měli. Tesla „placku“ s výkonem 20, či dokonce 40 wattů.

Kousli jste se do jazyku.

Stačilo ho postavit na stůl a připojit na reproduktory. To sice řešil místní technik, ale divočina šla ještě o kousek dál. Gramofony? Ty jsme museli vymontovat z tehdejších gramorádií, usadit do provizorních krabic a připojit na dva vstupy zesilovače. Měli jsme jako mladí kluci zkušenosti i s kytarami, ale s těmi se v té době hrálo potichu. Pak přišel ten velký den. Nebo jak se to řekne?

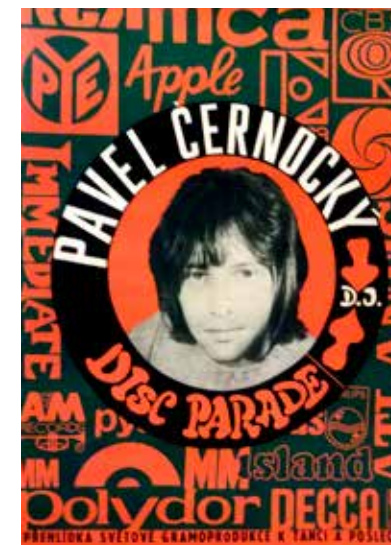
První diskotéka!

První diskotéka v Praze byla vlastně součástí „Setkání kruhu přátel Olympiku“. Sláva a Jirka* četli povídky a pak vysvětlili publiku, co to vlastně je diskotéka. Návštěvníci zírali, vidím to jako dnes. Půl hodiny jsem se snažil přimět lidi k tancování, ale oni stále jenom zírali a poslouchali. A pak to Slávu napadlo.

* Slávek Šimek a Jirka Grossmann byli zakladateli klubu OLYMOK ve Spálené ulici. Byli to hlavně autoři slavných povídek a rozhodli se vyplnit program živou muzikou. Po ukončení fungování Olympiku přešel Sláva Šimek do Semaforu.

Foto: archiv Pavla Černockého

v Rybné, za obchodním domem Kotva, zároveň i na Smíchově v Music F Clubu, klubu Arocola, Dynacord a v řadě dalších.

Kteří kamarádi se kolem tebe v té době točili? Určitě se poměrně rychle zformovala silná komunita.

Zmíním jména, na která si vzpomenu, snad mi odpustíš, na koho zapomenou: Petr Sís, Standa Tůma, Oskar Gottlieb. Pak se přidali Jaromír Tůma, Jirka Vochozmůrka a řada dalších. Možná se ti vybaví třeba duo Skalka/Jakoubek, Viktořík, Počta, Vlček, Blohon, Peták, Formánek, Hrdinka, Svátek, Salava a další. Bylo nás postupně na PKS neboli Pražském kulturním středisku snad třicet diskžokejů. Do Prahy jezdili další zájemci „na čumendu“ a ti pak zakládali diskotéky v dalších městech. Báječná doba!

Co se podle tebe, pohledem starého barda, změnilo?

Diskžokejování mě živilo vlastně celých 22 let. Během času se změnilo skoro všechno. Nejenom politika, ale i publikum, které na diskotéky chodilo. V šedesátých letech to byla mládež, která si přišla poslechnout zahraniční hity, které se v našem rádiu nehrály.

A samozřejmě si u toho pořádně zatancovat! Ono se ale vlastně publikum diskoték začalo měnit už v letech osmdesátých. V klubech začali kralovat veksláci, kteří si tam vlastně chodili

nabalit holku na jeden večer. Muzika je ani moc nezajímala. Prosazovat kvalitní hudbu bylo stále těžší. Jednoduché publikum si žádalo triviální muziku. Italskou, německou a podobně.

Tak jsi zavelel k ústupu?

Tehdy mě přestala diskotéka bavit. V roce 1990 jsem to zabalil definitivně. Začal jsem se věnovat tomu, co jsem za socičku dělat nemohl. Politice

a novinařině. Dnešní diskotéky mě hodně nebaví. Nehrají se tam zapamatovatelné hity, ale monotónní, anonymní muzika. Upřímně, radši jdu na fotbal.

&

DJ Ladida (Linda Štěpničková) je zástupkyní generace muzikantů, která tanečnickům jako první nabídla v prostředí duševně vyprázdněných diskoték fenomén zcela nový. Hmatatelná změna a euforie z dynamické doby vykryštalizovaly v unikátní novinku – elektronické taneční párty. Djka Ladida je bezvadná ilustrace tehdejšího dění, protože kolektivní nadšení a odhození předsudků otevřely mnoha mladým hudebníkům dveře doslova dokořán. Doba rozkoukávání se po sametové revoluci tak velice věrně připomíná pražské jaro a obrodu mladých kluků, kterým se o třicet let dříve podařilo v totalitním Československu roztančit lidi.

Jak ses k DJingu dostala?

V polovině devadesátých let jsem často pracovně cestovala do Curychu a moje blízká kamarádka tam v té době randila s profesionálním DJem. Shodou okolností provozoval také největší místní obchod s vinylovými deskami. A právě tam se mi poprvé naskytla příležitost začít se učit mixovat hudbu. Taneční scéna byla v té době ve Švýcarsku oproti Česku obrovská.

Pamatuješ si na své začátky? Na jaké akci jsi hrála poprvé?

Ano, pamatuji si velmi dobře, moje první vystoupení bylo v malém klubu v Curychu a měla jsem neskutečnou trému. (smích) Mezitím v Praze otevřel Christopher Klug na Václavském náměstí obchod Planet Alfa a já jsem pro něj jezdila do německých distribucí vybírat desky, které šly do prodeje. Měla jsem díky tomu poměrně ojedinělý přístup k naprostým novinkám a nejčerstvější myslitelné taneční muzice. Chris organizoval

legendární akce stejnojmenného názvu v klubu Radost FX, kam zval světové DJe (Carl Cox, Paul van Dyk, Westbam – pozn. red.). Stala jsem se tam docela přirozeně rezidentní DJkou, a díky tomu se záhy dostala do povědomí i v zahraničí, na evropské taneční scéně. V srpnu roku 1995 jsem vystupovala na švýcarské Streetparade, která tenkrát měla kolem sto dvacet tisíc účastníků!

Bylo těžké prosadit se jako žena? Přece jen holky v téhle branži nebyly tak obvyklé.

Tenkrát bylo ve světě DJek jako šafránu. Měla jsem od začátku štěstí na spolupráci s dobrými manažery, dalo by se říct, že jsem měla raketový start. Hrála jsem na tři gramofony, což je technicky dost náročné, a myslím, že jsem si tím získala hodně fanoušků. Rivalitu ze strany kolegů jsem pocítila snad jen občas v Česku, ale nijak výrazně.

Vnímalas jsi ještě před kariérou

rozdíl mezi staromódním diskžokejem, respektive pouštěčem a DJem, který mixuje konzistentní set jako jedno dílo? Vzpomeneš si, kdy jsi něco, čemu dneska říkáme „set“, slyšela poprvé a uvědomila sis rozdíl?

Staromódní diskžokeje jsem potkala jen několikrát, nepamatuji si jejich jména, ale zábavně moderovali pauzy mezi skladbami a podle mě měli na tu dobu, v půli osmdesátých let, dobrý hudební vkus. Po sametové revoluci jsem už začala navštěvovat akce, kde DJové mixovali konzistentní sety, a právě tato nadstavba mě nadchla tak, že jsem pomalu, ale jistě začala uvažovat o dráze DJe profíka.

Myslíš si, že v porovnání s konvenční diskotékou připomíná klubová párty spíš autorský koncert než plochou tancovačku?

DJ je tak trochu šaman, který rytmem a frekvencemi ovládá dění na akci. Je to

interaktivní proudění, dobrý DJ intuitivně reaguje na publikum a staví set tak, aby udržel nadšení lidí. Dramaturgie jeho setu je tedy jádro Djského umění. Vrstvením hudebních stop, umlčením některých frekvencí nebo samplováním smyček nebo akapel může DJ vytvořit dílo, které je v podstatě autorské. Záleží pochopitelně na kreativitě a dovednostech toho kterého konkrétního DJe.

už nejsou jediným nástrojem, dnes existují například profesionální digitální vinylové systémy a playery na USB, které mají funkce SYNC, a díky tomu DJ nemusí věnovat čas soustředění na srovnávání rychlostí. Já tuhle funkci záměrně nepoužívám, zní to pak podle mě příliš strojově. Oproti minulosti má DJ k dispozici daleko víc technických vychytávek, které může využít: efekty,

sítě DJům umožňují interaktivní propojení s fanoušky a díky platformám typu SoundCloud nebo Mixcloud se mohou prezentovat prakticky okamžitě. DJ-ové, hlavně v téhle době, mnohem více streamují. Většinou jsou zároveň hudební producenti, takže díky nim teď často slyším nové verze tracků starých i 20 let!

Foto: Petra Jansová

Takže alespoň na tajňačku si trsnout na diskotéku, řekněme, do Lucerny nebo Futurum klubu bys nešla?

Na klasickou diskotéku bych si zatancovat už asi nešla, postrádala bych to kouzlo toku hudby.

Jak se vlastně aktuální DJing v technickém smyslu vyvíjí?

Je báječné, že díky novým technologiím se může DJing naučit víc lidí. Gramofony

Foto: Martin Buček

smyčky, hot cue, kdy může přehrávat song od zadaného místa. Pořád ale platí, že dobrý DJ musí být kreativní a mít hudební cit.

Ty jsi někdy počítač k vystoupení používala?

Pár let jsem používala počítač v kombinaci s gramofony, protože mi to umožnilo mít s sebou větší databázi skladeb. Každopádně já chci tanečnickům a posluchačům nabídnout nějakou přidanou hodnotu a improvizace na místě dává i mně osobně víc možností si vystoupení maximálně užít.

Pravda je, že tím vždycky živelně vzniká úplně nová věc, a pokud ji někdo zaznamená, tak může dlouhá léta žít svým vlastním životem. Což mě přivádí k novým autorským platformám. Jak si rozumíš s internetem?

Nahrávky se vydávají rychleji. Sociální

To je ale na konto vydávání muziky dost zásadní změna, ne?

S tím, jak rychle se teď vydává hudba, DJové změnili strategii a vydávají spíše singly než alba. Je cennější vydávat skladby jednotlivě. A je tu hodně dalších autorských fenoménů: průkopníkem je umělec pro DJe nového virtuálního terénu – videoher. DJ Marshmello měl virtuální vystoupení v populární on-line hře Fortnite. Sledovalo ho přes deset milionů lidí!

Na závěr. Jak globální pandemie ovlivnila tvoje hudební aktivity?

Minulý rok jsem měla nejméně vystoupení za celou svoji kariéru a je mi moc líto, že se muselo tolik akcí zrušit. Díky bohu jsem ale stále soběstačná a díky zkušenostem z mojí původní profese modelky a kadeřnice se dnes můžu jako barber vrátit ke svým kořenům. Těším se na světlo na konci tunelu – bude to restart a obrovská euforie! ☑